

Vplyv finančnej krízy na zmenu štruktúry koncesívnych devízových úverov Medzinárodného menového fondu (2.časť)

3. Vývoj objemu poskytnutých koncesívnych úverov MMF

V štruktúre poskytovaných devízových úverov z MMF majú koncesívne úvery z hľadiska ich objemov menší podiel, ale z hľadiska počtu uzatvorených zmlúv sú najpočetnejšie a k 30.4.2011 predstavovali 31 uzatvorených dohôd v rámci PRGF (okrem ďalších koncesívnych facilit) z celkového počtu 54 uzatvorených dohôd. Dokumentuje to tabuľka č. 1

**Tabuľka č. 1 Prehľad o celkovom počte dohôd uzatvorených v rámci pravidelných
facilit a PRGT k 30. 4. rokov 2002-2011**

Rok	Stand-by	EFF	FCL	PCL	PRGT	Spolu
2002	13	4	-	-	35	52
2003	15	3	-	-	36	54
2004	11	2	-	-	36	49
2005	10	2	-	-	31	43
2006	10	1	-	-	27	38
2007	6	1	-	-	29	36
2008	7	2	-	-	25	34
2009	15	0	1	-	28	44
2010	21	2	3	-	30	56
2011	18	4	3	1	31	57

Prameň: Annual Report of the IMF, 2011, Washington, D. C., Appendix II Financial Operations and Transactions, Appendix Table II. 2, Arrangements Approved During Financial Years Ended April 30, 2002-2011

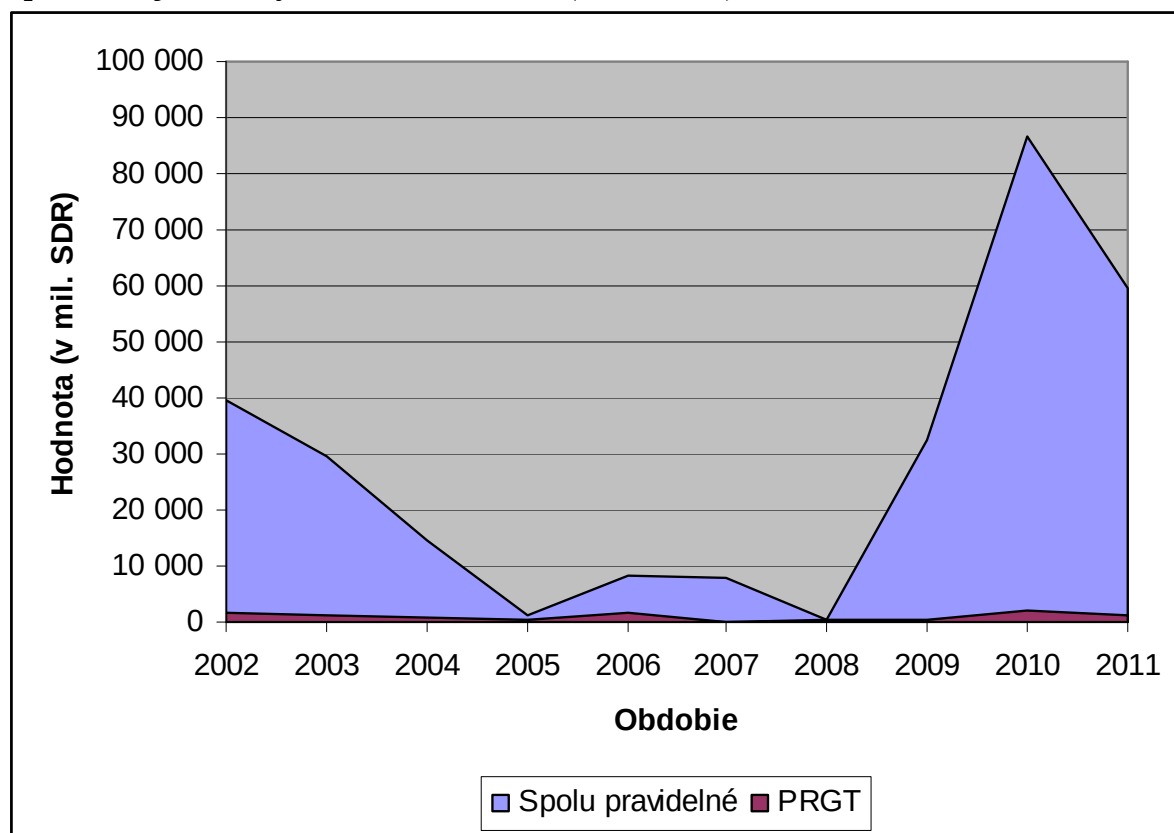
Z hľadiska sumy uzatvorených úverov v počas jednotlivých rokov 2002-2011 v celkovej sume úverov predstavujú koncesívne úvery veľmi nízke sumy, ako to dokumentuje tabuľka č. 2 a graf č. 1, na ktorom je tiež jasne viditeľný vplyv globálnej finančnej krízy na tieto úvery.

Tabuľka č. 2 Prehľad o sumách dohodnutých pravidelných a koncesívnych úverov v priebehu jednotlivých rokov 2002-2011 (v mil. SDR)

Rok	Stand-by	EFF	FCL	PCL	PRGT	Spolu pravidelné	Spolu
2002	39 439	-	-	-	1 848	39 439	41 287
2003	28 597	794	-	-	1 180	29 391	30 571
2004	14 519	-	-	-	967	14 519	15 486
2005	1 188	-	-	-	525	1 188	1 713
2006	8 336	9	-	-	1 770	8 345	11 313
2007	7 864	9	-	-	129	7 873	8 474
2008	237	-	-	-	363	237	600
2009	556	343	31 528	-	434	32 427	1 333
2010	34 249	205	52 184	-	1 961	86 638	74 175
2011	39 762	19 599	68 780	413	1 074	59 774	129 628

Prameň: Annual Report of the IMF, 2011, Washington, D. C., Appendix II Financial Operations and Transactions, Appendix Table II. 1, Arrangements Approved During Financial Years Ended April 30, 2002-2011

Graf č. 1 Prehľad o sumách dohodnutých pravidelných a koncesívnych úverov v priebehu jednotlivých rokov 2002-2011 (v mil. SDR)

Prameň: Annual Report of the IMF, 2011, Washington, D. C., Appendix II Financial Operations and Transactions, Appendix Table II. 1, Arrangements Approved During Financial Years Ended April 30, 2002-2011

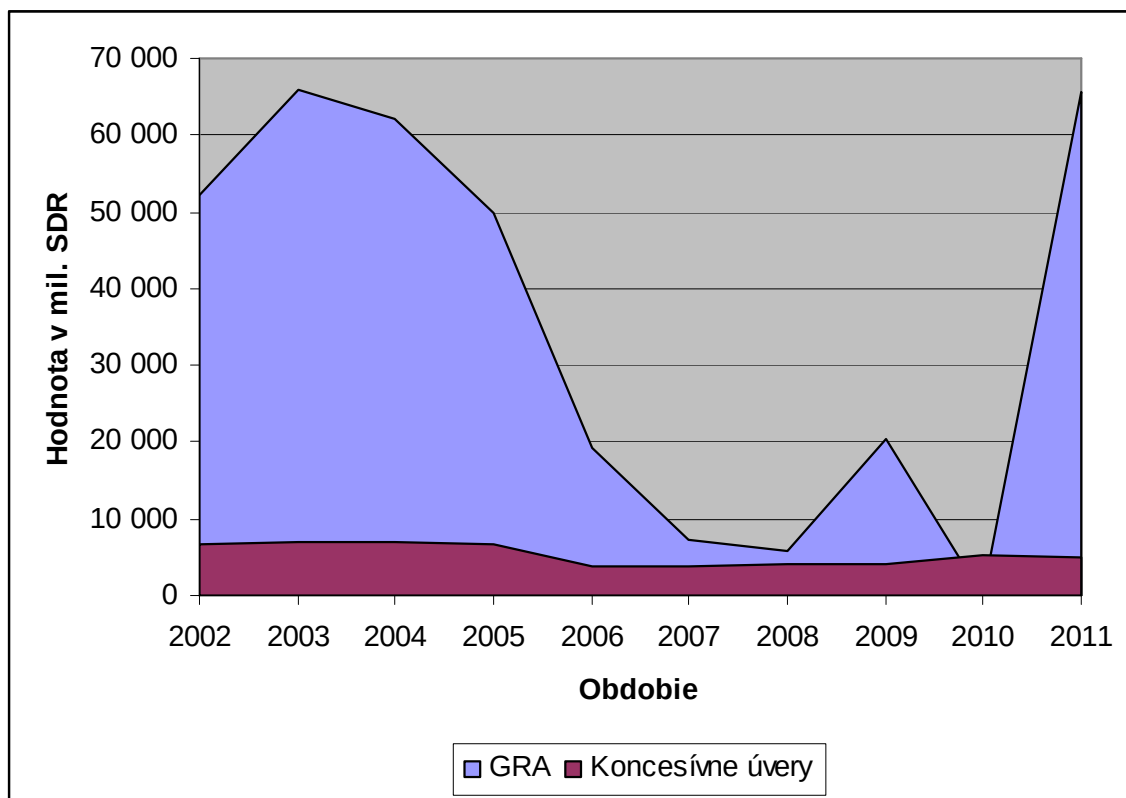
Z hľadiska celkovej sumy poskytnutých úverov v roku 2011 predstavovali sumu 4 882 mil. SDR, čo predstavuje približne 7 % podiel na celkovom objeme poskytnutých úverov. Objemy poskytnutých koncesívnych úverov sa počas predchádzajúcich 10 rokov pohybovali od 6 318 mil. SDR v roku 2002 (SAF + PRGF + TF) až po zhruba ich polovičný pokles v roku 2008 na sumu 3 948 mil. SDR. Po kríze pomaly narastali a v roku 2011 bol ich stav 4 882 mil. SDR, čo je pomerne malá suma vzhľadom na potreby nízkopříjmových štátov. Prehľad o vývoji objemu poskytnutých úverov v rokoch 2002 – 2011 znázorňuje graf č. 2 a tabuľka č. 3. Z grafu č. 2 je zreteľná tendencia poskytovania koncesívnych úverov na približne rovnakej úrovni.

Tabuľka č. 3 Prehľad o stave poskytnutých úverov k 30. 4. 2002-2011 z MMF podľa jednotlivých facilit (v mil. SDR)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
STBY	28 658	34 278	42 100	35 818	11 666	6 539	5 182	19 925	40 758	60 126
EFF	15 491	14 842	13 751	9 365	7 477	717	676	468	447	5 186
PCL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	197
SRF	5 875	15 700	6 028	4 569	-	-	-	-	-	-
CCFF	746	414	120	84	84	78	38	33	33	31
STF	1 311	644	154	18	-	-	-	-	-	-
GRA	52 081	65 978	62 153	49 854	19 227	7 334	5 896	20 426	41 238	65 539
SAF	341	137	86	45	9	9	9	9	9	9
PRGT	6 188	6 676	6 703	6 588	3 819	3 785	3 873	4 124	5 037	4 807
TF	89	89	89	89	89	89	66	66	66	66
Spolu	58 699	72 879	69 031	56 576	23 144	11 216	9 844	24 625	46 349	70 421

Prameň: Annual Report of the IMF, 2011, Washington, D. C., Appendix II Financial Operations and Transactions, Appendix Table II. 6, Outstanding IMF Credit by Facility and Policy, Financial Years Ended April 30, 2002-2011, Údaje za koncesívne facility nie sú kompletne, pretože nezachytávajú nové facility.

Graf č. 2 Prehľad o stave poskytnutých úverov k 30.4.2002-2011 z MMF podľa jednotlivých facilit (v mil. SDR)

Prameň: Annual Report of the IMF, 2011, Washington, D. C., Appendix II Financial Operations and Transactions, Appendix Table II. 6, Outstanding IMF Credit by Facility and Policy, Financial Years Ended April 30, 2002-2011, Údaje za koncesívne facility nie sú kompletne, pretože nazachytávajú nové facility.

Tabuľka č. 4 Prehľad o podieli poskytnutých úverov z MMF k 30. 4. 2002-2011 z MMF podľa jednotlivých facilit (v %)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
STBY	49	47	61	63	50	58	53	81	88	85
EFF	26	21	20	17	32	6	7	2	1	7
PCL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-x)
SRF	10	22	9	8	-	-	-	-	-	- x)
CCFF	1	1	-x)	-x)	-x)	1	-	-	-	-
STF	2	1	-x)	-x)	-x)	-	-	-	-	-
GRA	89	91	90	88	83	65	60	83	89	93
SAF	1	-x)	-x)	-x)	-x)	-x)	-x)	-x)	-x)	-x)
PRGT	11	9	10	12	17	34	39	17	11	7
TF	-x)	-x)	-x)	-x)	-x)	1	1	-x)	-x)	-x)
Spolu	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Prameň: Annual Report of the IMF, 2011, Washington, D. C., Appendix II Financial Operations and Transactions, Appendix Table II. 6, Outstanding IMF Credit by Facility and Policy, Financial Years Ended April 30, 2002-2011, Údaje za koncesívne facility nie sú kompletne, pretože nezachytávajú nové facility. x) znamená menej ako ½ %

Tabuľka č. 4 ukazuje, že podiel koncesívnych úverov na celkovom objeme úverov sa pohyboval od 39 % v roku 2008 pri takmer najnižšom objeme poskytnutých úverov 3 948 mil. SDR až po 7 % v roku 2011 ale pri celkovom objeme poskytnutých úverov 4 882 mil. SDR. Svedčí to o tom, že čím väčší bol objem poskytnutých úverov, tým nižšie bolo percentuálne zastúpenie koncesívnych úverov a naopak.

Záver

Na záver možno konštatovať, že svetová finančná a hospodárska kríza ovplyvnila významne štruktúru koncesívnych úverov. Nahradila niektoré skôr používané úvery a vytvorila nové, flexibilnejšie facility, ktoré by mali uľahčiť prístup chudobných a nízkopríjmových štátov k úverom. Aj keď z hľadiska počtu uzatváraných zmlúv prevyšujú zmluvy o koncesívnych úveroch zmluvy o úveroch v rámci pravidelných facilit, z hľadiska výšky sumy poskytnutých úverov ide o neporovnateľne nižšie sumy. Z hľadiska podielu na celkovom objeme poskytnutých úverov predstavujú iba zhruba 7,5 %.

Koncesívne úvery sa poskytujú za výhodnejších podmienok ako ostatné druhy úverov na riešenie dlhodobých, krátkodobých a tiež naliehavých problémov platobnej bilancie, existujúcich aj potenciálnych problémov, s nízkym úrokom alebo aj bezúročne. Mali by podporovať znižovanie chudoby a zvyšovanie ekonomického rastu a ekonomickej stability týchto štátov.

Existujúca štruktúra dáva určitý predpoklad na ľahší a širší prístup chudobných štátov k úverom, avšak vysoká potreba finančných prostriedkov týchto štátov a nízky objem finančných zdrojov MMF, dlhová kríza, problémy finančných trhov, spomalenie ekonomického rastu svetovej ekonomiky a iné súčasné ekonomické problémy nedávajú príliš veľa optimizmu týmto štátom do získavania koncesívnych úverov z MMF.

Použitá literatúra:

- [1] Annual Report of the IMF, 2010, 2011, IMF, Washington D. C. , dostupné na internete: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2011/eng/index.htm>
- [2] Fund Facilities, September 9, 2010, IMF, Washington, D. C., dostupné na www.imf.org
- [3] JANKOVSKÁ, A.: *Medzinárodné financie*. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : IURA Edition, 2003. 529 s. ISBN 8089047564.
- [4] IMF Support for Low/Income Countries, September 2, 2011, Factsheet IMF, Washington D. C., www.imf.org

- [5] IMF Enhanced Liquidity and Emergency Lending Windows, IMF, Press Release No, 11/424, November 22, 20011, IMF, Washington D. C., dostupné na www.imf.org
- [6] The Flexible Credit Line – Guidance on Operational Issues, IMF Prepared by the Strategy, Policy and Review Department, November 2, 2009, IMF, Washington, D.C., dostupné na www.imf.org
- [7] Istanbulské riešenia ako návod na prácu MMF v podmienkach formovania pokrízového sveta. Washington D. C. in Obzor MMF, 6.10.2009. Dostupné na www.imf.org.imfsurvey:
- [8] JANKOVSKÁ, Anežka. Reforma finančných zdrojov Medzinárodného menového fondu. *Nová ekonomika*. 2010, III., 1, s. 14-24. ISSN 1336-1732.